

ROTMISTRZ PILECKI

Pokolenie dziadków Witolda Pileckiego, za uczestnictwo w Powstaniu Styczniowym, zostało pozbawione majątków ziemskich i zmuszone do ich opuszczenia.

Ojciec Witolda – Julian Pilecki po ukończeniu studiów w Instytucie Leśnym w Petersburgu, uzyskał pracę na północy Rosji w Karelii, w mieście Ołowiec. Tam 13 Maja 1901 r. urodził się Witold, jako trzecie z pięciorga dzieci. W 1910 r. kiedy miał 9 lat, rodzice postanowili kształcić dzieci w polskiej szkole, konkretnie w Wilnie.

W 1913 r. Witold wstąpił do Skautingu i związał się z Towarzystwem „Sokół”, w 1914 r. uczestniczył w kursie paramilitarnym – zorganizowanym przez „Strzelec”. W 1915 r. w Orle – Witold założył Harcerstwo, początkowo jako samokształceniowy Zastęp, który rozrósł się przez Drużynę do Hufca w 1917 r. W 1918 r. Pilecki kontynuuje naukę w Gimnazjum w Wilnie i wiąże się z konspiracyjną Polską Organizacją Wojskową, aby następnie uczestniczyć w Samoobronie Wileńskiej. Od 6 stycznia 1919 r. do jesieni, jako ułan walczył w samodzielnym Dywizjonie Jazdy Wileńskiej, przemianowanej w czerwcu 1919 r. na 13 Pułk Ułanów. Po demobilizacji wrócił do Wilna i kontynuował naukę. Założył drużynę harcerską z byłych żołnierzy ochotników i w 1920 r. wstąpił do 1 Wileńskiej Kompanii Harcerskiej, wchodzącej w skład 201 Pułku Piechoty.

5 sierpnia 1920 r. Pilecki ponownie został ułanem i walczył w 211 Pułku Ułanów w rejonie Płocka, a następnie w grupie

„Bieniakowie” gen. Lucjana Żeligowskiego – jako plutonowy w III Plutonie II Szwadronu, do 30 stycznia 1921 r.

Po zakończeniu kampanii wrócił do Wilna i podjął pracę organizacyjną w Z.H.P. w Lidzie i w Nowem-Święcianach. W 1921 r. Pilecki wstąpił do Związku Bezpieczeństwa Kraju – organizacji paramilitarnej. W 1924 r. Wileński Z.B.K. stał się Okręgiem Związku Strzeleckiego. Pracując w Wilnie, odbył kurs w Szkole Podchorążych Rezerwy Kawalerii w Grudziądzu, a w 1925 r. służbę stażową w 26 Pułku Ułanów. W 1926 r. został promowany na stopień podporucznika rezerwy i rozpoczął działalność rolniczą we własnym majątku Sukurcze, który wrócił do rodziny.

W 1931 r. zawarł związek małżeński i miał 2 dzieci. Utworzył Konne Przysposobienie Wojskowe. Za zaangażowanie społeczne, odznaczony w 1938 r. Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Był dowódcą pododdziału dywizyjnego „Krakusów”. W 1939 r. otrzymał rozkaz mobilizacji Szwadronu „Krakusów” w rejonie Lidy. Dywizja kolejną została dowieziona w rejon Łowicza już 29 sierpnia 1939 r. i szlak bojowy zakończyła 26 września. Pilecki nie złożył broni i walczył do 17 października. Później przedostał się do Warszawy i rozpoczął działalność konspiracyjną zakładając Tajną Armię Polską.

W 1941 r. Tajna Armia Polska podporządkowała się Związkowi Walki Zbrojnej, ale Pilecki już znacznie wcześniej uznawał dowództwo płk. Roweckiego.

Wobec wielu aresztowań uczestników konspiracji i kierowania ich do Oświęcimia, gdzie Niemcy utworzyli

pierwszy obóz koncentracyjny na terenie Polski, pod nazwą Auschwitz, w dowództwie armii dyskutowano potrzebę rozpoznania warunków tam panujących. Pilecki podjął się tego zadania.

Jako były więzień obozu koncentracyjnego Flossenburg – nie mogę obecnie zaakceptować potocznego nazywania Pileckiego „ochotnikiem do Auschwitz”. Obóz koncentracyjny to nie obóz kondycyjny, którego można być uczestnikiem i wycofać się z niego w dowolnym momencie. Podjęcie się zadania, bez gwarancji przeżycia warunków tam panujących, to nie tylko odwaga, to bohaterstwo. Pilecki został aresztowany 19 września 1940 r. zupełnie przypadkowo, w mieszkaniu w którym akurat nocował, a legitymował się fałszywą „kenkartą” na nazwisko Tomasza Serafińskiego. W obławie aresztowano ponad 2000 mężczyzn, z czego po 2 dniach do Auschwitz dotarło 1705 więźniów.

Nie miejsce tutaj, aby opisywać grozę obozu koncentracyjnego. Załatwia to „Raport Witolda”.

Pilecki był w Auschwitz inicjatorem stworzenia tajnej siatki wojskowej, polegającej na systemie piątkowym, dla niesienia sobie pomocy, choćby wsparciem na duchu. Nierealne dla mnie było założenie, przygotowania do powstania w obozie, bo bazowało na desancie i zrzucie broni do obozu, na który nie było stać ani sprzymierzeńców z Zachodu, ani Armii Krajowej.

Pilecki wytrwał w Auschwitz 32 miesiące. W czasie uwięzienia w Auschwitz – Pileckiego awansowano jesienią

1941 r. na stopień porucznika, co oznaczało, że jest w służbie czynnej. W lutym 1944 r. awansowano na stopień rotmistrza.

Ucieczkę z Auschwitz rozpoczął Pilecki w trójkę, w nocy z 26 na 27 kwietnia 1943 r., z komanda zewnętrznego to znaczy z poza terenu obozu i kierując się do Bochni mieli do przejścia około 60 km, w tym przekroczenie granicy między Rzeszą Niemiecką a Generalnym Gubernatorstwem. 25 sierpnia 1943 r. Pilecki zameldował się w K.G. A.K. Zarówno działalność Pileckiego w Auschwitz, jak i podjęcie udanej ucieczki są bohaterstwem. Wysyłane informacje i raport końcowy były źródłem wiedzy o metodach zagłady. Ucieczki z obozów koncentracyjnych z zasady kończyły się złapaniem zbiega, skatowaniem go i powieszeniem przy bramie głównej obozu, dla odstraszenia innych.

Po powrocie z Auschwitz, Pilecki dostał przydział w A.K. do kontrwywiadu, ale poprosił o przeniesienie do Kedywu. Rok później brał udział w Powstaniu Warszawskim na Woli i w Śródmieściu. 5.10.1944 r. rotmistrz Pilecki odchodzi do niewoli jako dowódca 2 Kompanii, I Batalionu, Zgrupowania Chrobry II,- przez Ożarów, Lamsdorf do Murnau. Po wyzwoleniu, otrzymał przydział do II Korpusu gen. Andersa, a następnie rozkaz powrotu do kraju 8 grudnia 1945 r. jako Roman Jezierski, ze względu na wysoką pozycję jaką zajmował w strukturach „NIE” (Niepodległość), organizacji założonej wcześniej przez gen. Emila Fieldorfa „Nila”.

W czerwcu 1946 r. Pilecki dostał rozkaz opuszczenia kraju, którego nie wykonał. Został aresztowany 5 lub 8 maja 1947 r. z zarzutem szpiegostwa.

Boli to, że Człowiek, który całe życie poświęcał Ojczyźnie, został przez rodaków fałszywie osądzony, torturowany i zamordowany, a miejsce pochówku utajnione.

*Prezes ZG ŚZŻAK
prof. dr hab. Leszek Żukowski*